

Komission vuoden 2025 työohjelma

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tällä E-kirjeellä määritellään valtioneuvoston pääprioriteetit komission vuoden 2025 työohjelmaan vakiintunutta toimintalinjaa noudattaen.

Komission vuoden 2025 työohjelma julkaistiin 11.2.2025. Työohjelma pohjautuu komission puheenjohtajan 18.7.2024 antamiin poliittisiin suuntaviivoihin, komissaariehdokaille 17.9.2024 annettuihin toimeksiantokirjeisiin sekä näitä tarkentavaan puheeseen kollegion valintäänestyksessä 27.11.2024. Kyse on uuden komission ensimmäisestä vuosittaisesta työohjelmasta. Komissio esitteli neuvostolle vuoden 2025 työohjelmaansa yleisten asioiden neuvostossa 25.2.2025. Yleisten asioiden neuvosto kävi alustavan näkemystenvaihdon komission työohjelmasta ja toimielinten välisestä ohjelmasuunnittelusta 17.12.2024 ja 25.2.2025.

Suomen kanta

Euroopan unioni on Suomen tärkein poliittinen ja taloudellinen viitekehys ja arvoyhteisö.

Suomi on aktiivinen, luotettava ja ratkaisuhakuinen jäsenmaa, joka toimii aloitteellisesti, rakentavasti ja ennakoivasti edistääkseen omia tavoitteitaan.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa yhdistettynä kiristyvään suurvaltakilpailuun on muuttanut Euroopan turvallisuusympäristöä nopeasti, merkittävästi ja pitkäkestoisesti.

Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioidensa ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja. Demokratia, oikeusvaltioperiaate sekä perus- ja ihmisoikeudet ovat unionin kaiken toiminnan perusta. Suomi edistää pitkäjänteisesti sukupuolten tasa-arvoa EU:ssa.

Suomen pääprioriteetit kuluvalle EU-vaalikaudelle ovat Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistaminen, Euroopan kokonaisturvallisuuden parantaminen ja puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistäminen. Suomi katsoo, että tulevalla EU:n monivuotisella rahoituskehyksellä tulisi osaltaan edistää näiden painopisteiden toteutumista.

Hallitusohjelman mukaan vuosittain laaditaan konkreettinen EU-vaikuttamisstrategia Suomen edun kannalta keskeisistä EU-kysymyksistä.

Valitut vuoden 2025 ennakkovaikuttamisprioriteetit ovat vaikutuksiltaan laajoja ja poikisektoraalisia ja niiden suhteen on vaikutettava erityisen aktiivisesti ennakolta, sitoen myös eduskunta sekä keskeiset sidosryhmät mukaan ennakkovaikuttamislinjausten laamiseen.

Valtioneuvoston ennakkovaikuttamisen pääprioriteetit komission vuoden 2025 työohjelmassa ovat:

- **EU:n monivuotinen rahoituskehys 2028-**

Suomi katsoo, että tulevan rahoituskehysten kokonaistaso tulee säilyttää kohtuullisena. Suomi katsoo, että varoja tulisi kohdentaa nykyistä vahvemmin valittujen strategisten prioriteettien mukaisesti. Suomi pitää välttämättömänä EU-rahoituksen painopisteiden priorisointia, korostaen varojenkäytön tehokkuutta.

- **Euroopan kokonaisturvallisuus painottuen puolustukseen, ulkorajojen turvaamiseen ja yleiseen varautumiseen**

Eurooppalaista kokonaisturvallisuusajattelua tulee edistää mm. suomalaisen kokonaisturvallisuuden mallin periaatteita hyödyntäen. Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. Suomi korostaa EU:n ja Yhdysvaltojen sekä muiden keskeisten kumppaneiden yhteistyösuhteiden merkitystä.

- **Sääntelyn yksinkertaistaminen ja toimeenpanon tehostaminen osana strategisen kilpailukyvyyn vahvistamista**

Suomi tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Suomi toimii määrätietoisesti kilpailukyvyllä haitallisen EU-sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja joustavoittamiseksi sekä kansallisten erityispiirteiden huomioimiseksi. Osana strategisen kilpailukyvyyn vahvistamista toimien tavoitteena tulisi olla nykyistä ennustettavampi ja vakaampi yritysten toimintaympäristö.

Valtioneuvosto laatii kustakin ohessa määritellyistä EU-ennakkovaikuttamisen pääprioriteeteista E-selvityksen eduskunnalle.

Valtioneuvosto korostaa, että nyt priorisoitavien uusien aloitteiden ennakkovaikuttamisen ohella tulee jatkaa tehokasta vaikuttamista komission jo aikaisemmin antamista ehdotuksista käytävissä neuvotteluissa.

Oikeusvaltiokysymysten osalta Suomi jatkaa toimintaansa pitkäaikaisella linjallaan ja edistää oikeusvaltioperiaatteen toteutumista ja korruption torjuntaa EU:ssa.

Työohjelmassa mainittuihin komission ehdotuksiin otetaan tarkemmin kantaa niiden ilmestyttyä laadittavissa eduskuntakirjelmissä.

Pääasiallinen sisältö

Komission työohjelma 2025 julkaistiin 11.2.2025. Kyse on nykyisen komission ensimmäisestä vuotuisesta työohjelmasta, joten painopisteet ovat koko alkanutta komission toimikautta suuntaavia. Työohjelma sisältää merkittävän määrän aloitteita, jotka on tarkoitus antaa hyvin nopeasti, komission toimikauden ensimmäisten sadan päivän aikana.

Työohjelman otsikko on ”Yhdessä eteenpäin: Rohkeampi, yksinkertaisempi ja nopeampi unioni” ja ohjelman johdannossa on esillä Euroopan vahvuuden ja yhtenäisyyden tarve.

Työohjelman yhteydessä komissio julkaisi myös tiedonannon lainsäädännön yksinkertaistamisesta ja täytäntöönpanosta. Komissio tulee antamaan sarjan sääntelyn yksinkertaistamista ja hallinnollisen taakan keventämistä koskevia aloitekokonaisuuksia (ns. omnibus-paketit). Ensimmäinen paketti koskee kestävyyttä ja toinen investointien yksinkertaistamista. Nämä kaksi ensimmäistä pakettia on tarkoitus antaa ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Keski-suuria yrityksiä ja paperivaatimusten poistoa koskeva kolmas paketti sekä yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamista koskeva paketti on tarkoitus antaa toisella vuosineljänneksellä. Lisäksi valmisteilla on muita aloitteita, joilla pyritään helpottamaan luvitusta ja yhtenäistämään menettelyjä mm. puhtaan siirtymän edistämiseksi. Toimeenpanon tehostamiseksi komissio aikoo jatkossa julkaista vuosittain edistymisraportin sääntelyn täytäntöönpanosta ja käydä toimeenpanosta vuoropuhelua Euroopan parlamentin ja neuvoston sekä sidosryhmien kanssa.

Työohjelma rakentuu puheenjohtaja von der Leyenin poliittisten suuntaviivojen seitsemän painopisteen varaan:

- 1) Uusi suunnitelma Euroopan kestävä vaurauden ja kilpailukykyyn varmistamiseksi;
- 2) Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden uusi aikakausi;
- 3) Ihmisten tukeminen ja yhteiskuntiemme ja sosiaalisen mallimme vahvistaminen;
- 4) Elämänlaadun turvaaminen: Elintarviketurva, vesi ja luonto;
- 5) Demokratian suojeleminen ja arvojemme vaaliminen;
- 6) Globaali Eurooppa: Vaikutusvaltaa ja kumppanuuksia ja
- 7) Tuloksiin yhdessä ja unioni valmiiksi tulevaisuuteen

1. Uusi suunnitelma Euroopan kestävä vaurauden ja kilpailukykyyn varmistamiseksi

Työohjelman mukaan Euroopan kilpailukykyyn parantaminen on komission tärkein prioriteetti. Tämän painopisteen alla komissio esittää annettavaksi 22 aloitetta, joista 11 on sääntelyaloitteita. Annettavat aloitteet käsittelevät mm. liiketoiminnan helpottamista, vahvemmin kiertotalouteen perustuvaa ja häiriönsietokykyisempää taloutta, tuottavuuden lisäämistä digitalisaation avulla sekä tekoälyä ja biotaloutta. Näihin sisältyvät mm. jo annettu tiedonanto kilpailukykykompassista, tuleva puhtaan teollisuuden ohjelma ja sisämarkkinastrategia sekä tiedonanto säästämis- ja investointiunionista.

2. Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden uusi aikakausi

Euroopan kriisivarautumista ja puolustusvalmiutta on työohjelman mukaan välttämätöntä vahvistaa kiireellisesti. Komission mukaan aidon EU:n puolustusunionin rakentaminen sekä tiivis yhteistyö Naton kanssa ovat keskeisiä elementtejä. Tämän painopisteen alla komissio esittää annettavaksi 11 aloitetta, joista neljä on sääntelyaloitteita ja seitsemän muita. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana komission on tarkoitus antaa mm. valkoinen kirja Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta, EU:n varautumisunionistrategia, kriittisten lääkeaineiden asetus ja sisäisen turvallisuuden strategia. Myös palautuksia koskeva uusi lähestymistapa on tarkoitus antaa ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

3. Ihmisten tukeminen ja yhteiskuntiemme ja sosiaalisen mallimme vahvistaminen

Komission työohjelman kolmannen painopisteen keskiössä on eurooppalaisen yhteiskuntajärjestelmän turvaaminen sosiaalista oikeudenmukaisuutta vahvistamalla. Tähän

painopisteeseen komissio on sisällyttänyt neljä annettavaksi aiottua ei-säädösaloitetta, joista osaamisunionia koskeva aloite on tarkoitus antaa ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja kolme muuta aloitetta (sosiaalisten oikeuksien pilarin toimeenpano, edullisen asumisen suunnitelma ja 2030 kuluttaja-agenda) vuoden viimeisellä neljänneksellä.

4. Elämänlaadun turvaaminen: Elintarviketurva, vesi ja luonto

Komission näkemyksen mukaan turvallisella sekä sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä ruuantuotannolla varmistetaan maanviljelijöiden riittävä toimeentulon sekä eurooppalaisen maatalouden pitkän tähtäimen kilpailukyky ja luontoympäristön suojelu. Tämä painopiste sisältää viisi annettavaksi aiottua aloitetta, joista kaksi on säädösaloitteita (eurooppalaisen ilmastolain muutos ja yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamispaketti) ja kolme muita (maatalouden ja ruuan visio, valtameripaketti ja vesiresilienssistrategia). Komissio on tarkoitus antaa maatalouden ja ruuan visiota koskeva aloite sekä ilmastolain muutosta koskeva aloite ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja kolme muuta ehdotusta toisella vuosineljänneksellä.

5. Demokratian suojeleminen ja arvojemme vaaliminen

Komission näkemyksen mukaan demokratia, oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet ovat unionin toiminnan perusta. Komissio aikoo syventää työtään demokraattisen järjestelmän turvaamiseksi. Tähän painopisteeseen komissio on sisällyttänyt viisi annettavaksi aiottua ei-säädösaloitetta, joista naisten oikeuksia koskeva tiekartta, Euroopan demokraatiakilpi sekä kansalaisyhteiskuntastrategia on tarkoitus antaa ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Tasa-arvostrategiat LGBTIQ- ja antirasismiaiheista on tarkoitus antaa viimeisellä vuosineljänneksellä.

6. Globaali Eurooppa: Vaikutusvaltaa ja kumppanuuksia

Komission työohjelman mukaan EU:n on ajettava strategisia intressejään määrätietoisemmin, ml. kaupan ja taloudellisen avoimuuden puolustaminen sekä digitaalista ympäristöä koskevat toimet. Ukrainan tukeminen säilyy komission mukaan ensisijaisena tavoitteena, ja sitä edistetään myös osana unionin laajentumista. EU:n todetaan sitoutuneen oikeudenmukaiseen, kokonaisvaltaiseen ja pysyvään rauhaan Lähi-idässä kahden valtion mallin pohjalta. Komission mukaan keskeistä on myös aiempaa strategisempi suhtautuminen naapurialueisiin. Painopiste sisältää kolme ei-säädösaloitetta geopolitiikan alalta. EU:n Mustameristrategia ja EU-Intia-tiedonanto on tarkoitus julkaista toisella vuosineljänneksellä ja Välimeripaketti kolmannella vuosineljänneksellä.

7. Tuloksiin yhdessä ja unioni valmiiksi tulevaisuuteen

Komission työohjelman viimeinen painopiste sisältää linjauksia toimeenpanokyvystä ja tulevaan valmistautumisesta. Keskeisenä aloitteena on heinäkuussa annettava komission esitys uudeksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuodesta 2028 alkaen. Komissio muistuttaa myös tavoitteesta edistää unionin laajentumista ja tarvittavia EU:n sisäisiä uudistuksia. Laajentumista edeltävät komission politiikka-arviot komissio tulee julkaisemaan vuoden aikana.

Komission työohjelman liitteissä listataan tulevat uudet aloitteet (51 kpl) ja voimassa olevaa sääntelyä koskevat arvioinnit (37 kpl) sekä vireillä olevat (123 kpl) ja poisvedettävät ehdotukset (37 kpl).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Toimielinten välisellä parempaa lainsäädäntöä koskevalla sopimuksella (EUVL 123, 12.5.2016, s. 1–14; asiakirja 15506/2015) EU:n toimielimet sopivat tehostavansa unionin

vuotuista ja monivuotista ohjelmasuunnittelua noudattaen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan komissio tekee aloitteet unionin vuotuis-ten ja monivuotisten ohjelmien laatimiseksi.

Komissio käy Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa vuoropuhelua sekä ennen vuotuisen työohjelmansa hyväksymistä että sen jälkeen. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston vuoropuhelun kussakin vaiheessa esittämät näkemykset, mukaan lukien niiden pyytämät aloitteet.

Komission työohjelman pohjalta toimielimet vaihtavat näkemyksiä tulevan vuoden aloit-teista ja sopivat vuotuista toimielintenvälistä ohjelmasuunnittelua koskevasta yhteisestä julistuksesta. Siinä yksilöidään poliittisesti merkittävimmät asiat, joita olisi käsiteltävä lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina. Toimielimet seuraavat säännöllisesti koko vuo-den ajan yhteisen julistuksen täytäntöönpanoa.

Parempaa lainsäädäntöä koskevassa toimielinten välisessä sopimuksessa määrätään myös monivuotisesta ohjelmasuunnittelusta. Komission aloitteesta toimielimet laativat yhteiset päätelmät toimintapoliittisista tavoitteista ja painopisteistä koko lainsäädän-tösyklin ajaksi.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komissio esitteli vuoden 2025 työohjelmansa Euroopan parlamentin täysistunnossa 12.2.2025.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 14.3.2025.

EU-asioiden komitea (varsinaiset jäsenet) 3.3.2025 ja (varajäsenet) 24.2.2025.

Eduskuntakäsittely

Parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen mukainen vuotui-nen ja monivuotinen ohjelmasuunnittelu lainsäädäntökaudelle 2024-2029 on ollut esillä osana yleisten asioiden neuvoston kokousten 17.12.2024 ja 25.2.2024 valmisteluja suu-ressa valiokunnassa 13.12.2024 ja 21.2.2025.

Eduskunnalle toimitettiin 21.11.2022 selvitys komission työohjelmasta 2023 (E 146/2022vp), jossa esiteltiin valtioneuvostossa käyttöön otettu systemaattinen EU-en-nakkovaikuttamisen toimintamalli.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Toimivallanjako EU-asioissa valtakunnan ja Ahvenanmaan välillä määräytyy Ahvenan-maan itsehallintolain mukaan. Ahvenanmaan asemaa arvioidaan erikseen komission eri ehdotuksia käsittelevissä eduskuntakirjelmissä.

Taloudelliset vaikutukset

Komission työohjelmaa koskevalla tiedonannolla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Commission Work Programme 2025: Moving forward together: A Bolder, Simpler,
Faster Union
(COM(2025) 45 final)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eeva Kaunismaa, VNEUS puh: 050 466 9722

VAHVA-tunnus

EU/353/2025

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite